

nozemcev, od tega 780 takih, za kare se mora plačevati oblastna davčina.

Denarne zavode, t. j. delniške družbe, bode zadela 100odstotna oblastna doklada k drž. taksi na kupone in dividende ter 200odstotna doklada k drž. taksi na tekoče račune, ki naša 20 Din letno za vsak tekoči račun. Omenjamo, da zadruga ne plačujejo drž. takse na tekoče račune, la ne izplačujejo dividend in tantiem in da torej tudi ne bodo plačevale oblastne doklade. Obremenitev oblastno doklado nikakor ne bode adela prehodu, ker niso tangirani zbožnejši sloji.

Na potroške v hotelih, gostilnah t. d. pobira država posebno takso v trajih z več nego 2000 prebivalci, ki e od finančne uprave sporazumno gostilničarjem pavšalira, večinoma jo zunanjih obratnih znakov. Državna davščina znaša v mariborski oblasti okoli 650.000 Din letno. K temu kamerava oblast pobirati 50odstotno doklado, kar bo dalo okoli 340.000 D.

Nova je tudi 100odstotna oblastna doklada k drž. taksi na stalne reklame in časopisne oglase. Omeniti bi bilo, da reklame, ki jih imajo trgovci ali obrtniki v svojih lokalih ali izložbenih oknih, ne podlegajo drž. taksi in radi tega tudi ne oblastni dokladi.

Doklade k drž. taksi na kinematografske vstopnice, k drž. taksi na ovske karte, k drž. trošarini na alkoholne tekočine so ostale napram proračunu za leto 1928 neizpremenjene, edino s to izjemo, da sme oblastni odbor od slučaja do slučaja proščati te doklade predvajanja kulturnih filmov.

Dosedanja oblastna doklada k drž. trošarini na vino se spremeni v oblastno naklado na vino v tem smislu, da se naj plača na fina vina 10 D d litra, na navadna vina pa 50 para dnosno od vinskega mošta 30 para d litra. To povišanje je bilo pred sem utemeljeno v tem, da se doseže približna enakomernost obdačve s osednimi oblastmi.

Sedanje stanje oblastnih financ je liktiralo tudi uvedbo 50odstotne oblastne doklade k sledečim oblikam neposrednega drž. davka in sicer:

1. K drž. davku na dohodek podjetij, obratov in poklicev (obča priobnina). V razumevanju težkega položaja obrtništva je predvideno, la se mali obrtniki te doklade popolnoma oproste.

2. Oblastna doklada k drž. davku na rente se sme v smislu zakonskega ločila pobirati le v onih slučajih, kjer mora davčni zavezanec ta davek neposredno odvajati finančni upravi.

3. Oblastna doklada k drž. davku na podjetja, zavezanih javnemu polaganju računov, je predvidena tudi le v proračunu za leto 1928.

4. Na novo je predvidena tudi oblastna doklada k drž. davku na dohodek od nesamostalnega dela in poklicev (uslužbenski davek). K temu bi bilo omeniti, da bo ta oblastna

doklada zadela le one osebe, ki imajo kot samci preko 4000 Din mesečnega, odnosno 960 Din tedenskega dohodka.

Zgoraj navedeni proračun je bil sprejet. Iz označenih postavk je razvidno, da nove oblastne takse in dav-

Možje so gledali, kako je orožnik gnal divjega lovca, ki je zanjke nastavljal. Govorili so najpreje o lovu, nato pa je gospodar zasukal pogovor na drugo smer:

»Zadnjič pa sem videl nekega drugega divjega lovca, ki je tudi prišel nastavljat zanjke v naše kraje, da bi lovil — naš denar.«

»Koga si videl?« so vpraševali možje.

»Videl sem nekega radičevca, ki je imel sestanek z nekaterimi svojimi ljudmi, kjer so sklenili, da bodo za naprej skušali vsaj na ta način spraviti kmeta v svoje roke, da bi v sedanjem težkem položaju, ko se kmet zadolžuje, ustanovili svoje politično pobarvane posojilnice. V te posojilnice bi se naj vlagal denar naših ljudi, oni bi ga pa posojali svojim in takim, ki jih na ta način hočejo spraviti v odvisnost od svoje politične stranke.«

»Naj delajo, kakor hočejo! To je vendar prosto vsakemu, kje vlaga svoj denar«, je ugovarjal načelnik domače hranilnice.

»Dragi moj, ti sam veš, kako so ho dili in še hodijo k tebi vlagatelji v bivšo Slavensko banko in te prosijo, če bi ne hotela domača hranilnica prevzeti dotične vloge za polovico ali vsaj za četrtino vrednosti. Ti jim pametno odgovarjaš, da naj grede ljudje tja kjer so — zaupali. Nalaganje denarja v posojilnice in druge denarne zavode je stvar zaupanja. Nekateri — gledajo le na najvišje obresti, drugi le na kričavo reklamo, tretji le na to, v kakšni hiši je zavod itd. Malokateri pa povdarijo vse razloge, ki prinašajo zaupanje. Slavenska banka je v vsakem mestu zidala palače, vse je tja drlo. Domače denarne zavode pa so ljudje prezirali. Tako jim po pravici govoriš! Sledila je polemija, sledilo je razočaranje vlagateljev.«

»Ta šola bo menda vendar le izučila Slovence«, je pritrdil načelnik hranilnice. Pri tem bi jaz pripomnil nekaj drugega, namreč to, da se mi nikakor ne zdi prav, ako je kak denaren zavod banka, pa nosi naslov posojilnica. Takole je bilo z neko posojilnico, ki se je pred leti izpremenila v delniško družbo, ali je ohranila svoje prejšnje ime. Ta posojilnica je dodala le dve črki d. d., to je delniška družba. Ljudje tudi ne znajo ločiti dobro med posojilnico z omejeno in neomejeno zavezo. O tem je pisal zadnji »Slovenski Gospodar«.

ščine ne bodo zadele kmetskega človeka, ampak bogatine, velepodjetja in zabavne prireditve, katere si lahko privoščijo le najbolj bogati. Dobiček iz oblastnega proračuna za leto 1929 bodo imeli pomoči, poduka ter zboljšanja razmer prepotrebni revnejši sloji.

Potem je tudi treba to-le upoštevati, da oni zavodi, ki jamčijo z neomejeno zavezo, so najbolj varni in čim večji so, tem bolj so varni. Posojilnice z omejeno zavezo pa so že bolj podobne bankam kakor pravim posojilnicam.«

»Imaš prav«, je odgovarjal gospodar. »Treba je ljudem v tem oziru poudariti. Treba je, da se ljudi podučijo o vsem potrebnem glede nalaganja denarja. Naše posojilnice in hranilnice imajo v tej stvari zelo važno nalogo. Nekaj pa naše posojilnice in pravzaprav mi sami vse premalo pazimo in sicer na to, da bi smotreno zbirali vloge, jih skušali pomnožiti, na drugi strani pa z zbranim denarjem zopet pomagati svojim s posojili. Veliko našega denarja se razgubi na vse strani. Mi nočemo nikomur škodovati, hočemo pa v prvi vrsti biti svojim na pomoč in oporo. V naše denarne zavode — naš denar! To geslo proglašajo drugi in se ga vestno držijo. To geslo sprejemajo tudi naši ljudje in se ga bodo držali!«

»Prav bi bilo, če bi politika bila iz gospodarstva popolnoma izključena«, je povdaril načelnik, »kar mi pri naših posojilnicah tudi delamo!«

»Prav je tako«, je povdaril gospodar. »Naši stranki tega ni treba praviti, ker se je tega vedno držala. Te besede so potrebni oni, ki proglašajo na vse konce bojkot, samo na — naš denar ne!«

»Na mojega že, ko ga nič nimam«, je prekinil razgovor šaljivec.

V NAŠI DRŽAVI.

Kralj in kraljica zopet doma. Te dni sta se vrnila iz Pariza kralj Aleksander in kraljica Marija. V Parizu je imel kralj važne politične razgovore z vsemi vodilnimi francoskimi državniki.

Državni proračun je gotov. Nobe-no leto tako zgodaj kakor letos se je pripravil drž. proračun, ki je za nekaj višji kot je bil lanski. Da pa je proračun višji, je vzrok to, da bo država skušala iz svojih podjetij dobiti več dohodkov, zato je vstavila tudi višje izdatke za razna ministrstva. O proračunu samem še izpregovorimo.

Država hoče plačati, kar je dolžna. Morda je eno največjih nezadovoljstev v naši državi ravno v tem, da država ni izvrševala svojih obveznosti. Bilo je že tako, da skoro nihče ni zaupal državi. Spomladaj je bilo že

vse pripravljeno, da država vse te svoje dolgove poplača, tako upokojencem kakor invalidom, ali tudi ostalim, kar jim je dolžna. Znan pa je nastop Radiča in Pribičevića, ki sta s svojo neparlamentarno opozicijo preprečila, da država že spomladi ni dobila posojila, da bi tudi ta vprašanja že uredila. Po krivdi opozicije se je vsa stvar preložila na jesen. Zdaj je vneseno v proračun nad eno milijardo dinarjev za izplačilo vseh teh zaostankov in za ureditev pokojnine in invalidnine. Treba je bilo vlade dr. Korošca, da se je to uredilo.

Položaj v vladini večini. Da je v Jugoslaviji danes red in mir, je pred vsem zaslug dr. Korošca, ki je za svojo vlado znal ustvariti trdno večino. Ne manjka pa seveda tudi v tej večini dogodkov, ki na videz kažejo, kakor da bi bil v vladini večini razdor. Tako sta prišli dejansko malo navskriž radikalna in muslimanska stranka zaradi občinskih volitev v Hercegovini in Bosni, posebno v Sarajevu. Pribičević je zaradi tega spora takoj napovedal, da Spaho izstopi iz vlade. Pribičević je bil slab prerok. Spaho je ostal v vladi. — Med radikalnim glavnim odborom in radikalnim poslanskim klubom razmerje ni razčiščeno. Spor se je ponovno pojavil v Nišu, kjer sta se skupini precej trdo spoprijeli. Minister Cvetkovič je s svojim nastopom povzročil javen odpor glavnega odbora zoper sebe. Preteklo nedeljo so se na javnem shodu precej sporekli. Toda tudi ta stvar nima večjih političnih posledic. — Ker od drugih strani ni upati, da bi se zrušila vladina večina, upajo, da jo bo Davidovič. Toda tudi v tem računu se bodo zaračunali opozicionarci, ker delajo račun brez krčmarja.

Med Pribičevićem in Mačkom ni več prijateljstva. Maček uvideva, da je Pribičević igral dvoletno vlogo in da niti malo ni resno mislil na dobro bit hrvaškega naroda, ampak le na svoj političen vpliv, ki bi ga sicer že čisto izgubil, ako ne bi sedaj Hrvate do skrajnosti hujskal. Na drugi strani pa Savčić — njegov zaupnik — hoče stike z vlado. Vse to Mačku ni prav prav. Zato se bliža konec tega prijateljstva.

Jugoslovanski klub se je na novo konstituiral. Za načelnika je izvoljen dr. Anton Korošec, ministrski predsednik, za podpredsednika pa dr. Josip Hohnjec.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini — sam! Dosedaj so v Italiji imeli poleg skupščine, ki itak že ni bila nič drugega kakor fašističen političen odbor, še poseben senat, ki je tudi imel zakonodajno pravico. Na zahtevo Mussolinija se je sedaj še senat odrekel vsem svojim pravicam in jih prepustil fašističnemu narodnemu svetu. Tako je Mussolini do popolne oblasti. Izpodnesti mu je samo še kralja, kar ima itak v načrtu, in potem bo sam — gospodar Italije.

Kako vlada Maniu na Rumunskem? Maniu je začel z močno roko. Odredil je vsesplošno varčevanje v državni upravi. Pripravlja nove pogodbe s sosednimi in drugimi državami, za doma pa ima vse polno načrtov za ureditev kmetijskega vprašanja. V Rumuniji je kmet pravzaprav še popoln tlačan. Maniu je v dobrem prijateljstvu z Anglijo, seve ga to prijateljstvo stane — petrolejske vrelce, ki jih najbrže dobijo Angleži v svoje roke. V zunanjem svetu ima zaslombo. Doma pa ima za seboj široko maso ljudstva, toda bogati, vplivni in mogočni so — zoper njega. Teško, če bo svoje načrte mogel uresničiti!

Avstrija hoče v Nemčijo! To je že stara stvar. Novo je le to, da zdaj ne govori več o tem, ampak že kar dela na to! Kakor že ima vsepolno popolnoma enakih uredb kakor v Nemčiji v veljavi, tako hoče sedaj tudi izvesti posamezne organizacije samouprav ne le po vzorcu Nemčije, ampak že skupno z Nemčijo. Tako so pretekli teden ustanovili na Dunaju zvezo nemških mest. V tej zvezi so nemška in avstrijska mesta. Pripravlja se še zveza pokrajin. In tako bo Avstrija naenkrat — del Nemčije, da Evropa tega skoro ne bo opazila.

Nemška armada je velika! Nemčija bi pravzaprav ne smela imeti redne vojske. Na videz je res nima. Pač pa ima strelske družine mladih in veteranska društva starih vojakov. Na ta način ima Nemčija vsaj toliko vojaštva kakor Francija. Tudi vojno brodogradnjo delajo. Sicer so socialisti napravili velik upor proti temu, ali to je bilo le radi lepšega. Sedaj se ra-

vno pod njihovim vodstvom Nemčija zelo oborožuje.

Francoska ima močno vlado, ker ima močnega človeka, ki jo vlada, in to je Poincare. Nova vlada je kljub odporu socialistov dosegla zaupnico in se je podala na delo. Napram katoliški Cerkvi bode sedanja vlada pravičnejša in bo zopet upostavila zvezo z njo. — Za nas in za katolike vse Evrope je to zelo vesel dogodek!

Anglija ne ve, kam bil Angleška je na eni strani vezana na Francijo, kar ji v Nemčiji ne prinaša prijateljstva, na drugi strani pa je za njo zelo važno, da bi si bila z Nemčijo dobra. In to posebno zaradi tega, da se prepreči kaka zveza med Nemčijo in Rusijo. Angleški politiki so pretekli teden skušali to razmerje med Angleško in Nemčijo izboljšati. Toda Nemci samo na besede niso dosti dali, Angleška pa sicer ničesar popustiti ni mogla. V bližnji prihodnosti pa se bo to razmerje že začelo izčiščevati.

Evropa proti Rusiji! Da Angleška in tudi Francija hočeta ustvariti nekako evropsko fronto proti Rusiji, je znano. Sedaj je v tem nekaj novega. Vse obmejne države je obiskal francoski general Lerond, ki se točasno nahaja v Rumuniji. Tam dela na to, da bi se uredil spor z Madžarsko, za kar bi potem Rumunija dobila denar. V to zvezo bi na ta način vstopila tudi Madžarska. Poljska je itak že zraven, dasi ima sama velike težave z Ukrajinci. Češka in Jugoslavija pri tej zvezi ne bosta sodelovali, ampak skušali ohraniti Srednji Evropi mir. Upamo, da se jima bode te popolnoma posrečilo.

Se lahko veseliš sadov?

Nič kaj prijetno ni sedaj v naravi. Dnevi so kratki, megleni in pusti, odcvetajo zadnje cvetlice, listje na drevju postaja vedno bolj rumeno in polagoma odpada. Človeku prihajajo pri tem pogledu nehote otožne in žalostne misli, zato ne hodiš nič kaj rad ven v naravo, veliko rajše hodiš po polnih žitnicah, shrambah in kletih ter gledaš ves vesel in zadovoljen sadove letoletnega dela, truda in znoja.

Le glej te sadove svojega dela, le veseli se jih, saj si zaslužil to veselje! A poslušaj pri tem tudi resno besedo! Ko gledaš sadove iz svojih njiv in vinogradov, poglej tudi v njivo svojega srca in poglej, če je zrastle kaj sadov tudi na tej njivi. Kakor je za tvoje niive zunaj zopet preteklo eno celo, tako sedaj za njivo tvojega srca doteka zopet eno cerkveno leto. Celo to leto je sejal nebeški sejalec v to njivo svoja semena, jih je sejal, ko je govoril čisto tiho tvoji duši s svetimi navdihmi. Kakor so sijali na tvojo njivo zunaj topli solnčni žarki

in ji dajali rodovitnost, tako so sijali ob velikih cerkvenih praznikih v tvojo dušo od božjega solnca žarki gorke navdušenosti in svete ljubezni za vse dobro. In je radala pri molitvi, pri službi božji, pri sv. zakramentih v tvojo dušo nebeška rosa, ki je hotela dati tvoji duši veselo rast.

In kaj je zrastle v tvoji duši iz teh božjih semen, žarkov in rose? Ko je sejal pred 1900 leti sv. apostol Pavel semena krščanske vere v srca ljudi, je pisal kristjanom v Kolosi, ki se od njega prejeli krščansko vero, ganljivo pismo. Pisal jim je: »Bratje, ne nehajmo moliti in prositi za vas, da bi bili napolnjeni s poznanjem božje volje, da bi spodobno živeli, Bogu v vsem prijetni, rodovitni v vsakem dobrem delu, zahvaljujoč Boga Očeta, ki nas je storil vredne, udeležiti se dedščine svetih v svetlobi, ki nas je rešil oblasti teme in prestavil v kraljestvo svojega preljubega Sina.« Dobro si poglej in skrbno prečitaj to pismo! V njem so naštetih sadovi, ki naj bi rastle in zoreli v vsaki krščanski duši. Vsako leto zadnje nedelje pred adventom čita Cerkve svojim vernikom to pismo. To naj bi bilo za nas resno in veliko izpraševanje vesti, kako je za našo dušo preteklo cerkveno leto, ali je imela božja beseda in božja milost kaj vpliva na